

ไม่ได้นอกจากเดินหวนรอบโลก แต่เขาก็ไม่ใฝ่ฝันจะเป็นดวงอาทิตย์ และไม่ปรารถนาจะเป็นหลอดไฟ เพราะเขามีวิถีทางของความคิดความรู้สึก ความสุขทุกข์ รั้นทต หรือรึ้นรรมย์ในวิถีทางอย่างที่ตนเองเป็นอยู่

สำหรับผมแล้วถ้าจะมีการทำโคลนนิ่ง [Clonning] ในอนาคต มนุษย์ผู้เดินตามวิถีดวงจันทร์แบบนี้สมควรได้รับเลือกให้ทำโคลนนิ่ง มากกว่าพวกอัจฉริยะ พวกมหามนุษย์ไซเบอร์พังก์ หรือแม้แต่ตัวการคนต้นคิดในการทำโคลนนิ่งเองเสียอีก ผมเชื่อเอาจริง ๆ ว่าโลกนี้มีคนเก่งมากเกินพอแล้ว ที่เราต้องการจริง ๆ อาจเป็นเพียงคนธรรมดา ๆ ที่ไม่ได้เป็นอะไรมากไปกว่าคนธรรมดา

ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ [Pre-production]

ผมได้ประมวลขั้นตอนก่อนการถ่ายทำดังนี้ คือ

1. เขียนบทภาพยนตร์ /ทำ Shooting Script (ในงานชิ้นนี้ เนื่องจากเป็นภาพยนตร์ขนาดค่อนข้างสั้น ผมจึงใช้วิธีการวาด Story Boards ซึ่งผมถนัด และสะดวกในการทำงานมากกว่า)
2. หาโลเกชั่น
3. ติดต่อนักแสดงและทีมงาน
4. ทำ สคริปต์เบรคดาวน์ (เพื่อกำหนดตารางการถ่ายทำ และกำหนดงบประมาณ)
5. ติดต่ออิมูปรณ์ เช็คความพร้อมของอุปกรณ์/ขอสถานที่
6. ทำการฝึกซ้อมนักแสดง
7. สั่งซื้อฟิล์ม

หลังจากงานเขียนบทภาพยนตร์ซึ่งกินเวลาค่อนข้างนานเกินไปมากทีเดียวสำหรับภาพยนตร์ขนาดสั้นเช่นนี้ ซึ่งก็เป็นเพราะว่าผมมีเรื่องที่ยากจะทำภาพยนตร์อยู่ในหัวมากเกินไป มีทั้งที่ทำได้ และคิดว่าคงทำไม่ได้แน่นอน จนในที่สุดผมก็มาได้ข้อสรุปกับตัวเองว่าต้องการนำเสนอความคิดอะไร (ซึ่งได้กล่าวไว้โดยละเอียดในบทนำ) แล้วก็มานั่งคิด และหาคำตอบให้กับตัวเองได้ว่า บทภาพยนตร์ต้องเริ่มจากข้อจำกัดเริ่มต้นที่ว่า นี่คือนิยายของ “มือสมัครเล่น” ไม่ว่าจะ เป็นทีมงาน นักแสดง เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ดังนั้นการคาดหวังว่าจะทำงานให้ได้ออกมาแบบมืออาชีพย่อมเป็นเรื่องเพ้อฝัน ดังนั้นเราต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของความเป็นมือสมัครเล่น ตั้งแต่ขั้นตอนการเขียนบท

ผมจึงพยายามเขียนบทให้มีความซับซ้อนทางการแสดงแบบ **Over acting** น้อย เช่น ไม่มีบทของการร้องให้ที่ต้องเน้นเป็นพิเศษ บทแสดงความชั่วช้าสุด โหดเหี้ยม หรือบทเลิฟซีน หรือบทเกี่ยวกับเด็ก หรือสัตว์ ซึ่งมีอสมัครเล่นไม่ควรไปข้องแวะด้วยประการทั้งปวง อีกทั้งพยายามหลีกเลี่ยงสถานที่ที่ต้องมีฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากที่ต้องการความสมจริงมาก ๆ เช่น ห้องผ่าตัด สนามฟุตบอลที่มีผู้ชมนับพัน ฯลฯ อีกทั้งก็คือการถ่ายทำด้วยฟิล์มภาพยนตร์ 16 มม. ซึ่งมีราคาสูง เราจึงไม่ควรให้ต้องมีการเทคซ้ำบ่อย ๆ โดยไม่จำเป็น และจากประสบการณ์ของผม ยังมีผู้แสดงเข้าฉากเดียวกันเป็นจำนวนมากเท่าใด ความยุ่งยากในการถ่ายทำก็มากขึ้นตามกัน แล้วยิ่งถ้าต้องเป็นฉากที่มีการจัดไฟด้วยแล้ว การควบคุมให้เป็นไปตามต้องการ หรือจะให้ออกมาดีนั้นออกจะเกินขีดความสามารถของทีมงานอสมัครเล่นยิ่งนัก

เมื่อได้ข้อสรุปดังกล่าวผมจึงคิดว่า วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการทำภาพยนตร์สารนิพนธ์ครั้งนี้ ควรจะเป็นการฝึกหัดเพื่อให้ได้ประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติ โดยอาศัยข้อจำกัดเท่าที่เป็นไปได้ ขณะเดียวกันก็ต้องบรรลุผลทางความคิดในระดับหนึ่ง ดังนั้นงานชิ้นนี้ผมจึงเน้นไปที่เรื่องของภาพที่ปรากฏมากกว่าการแสดง ผมจึงรับหน้าที่เป็นทั้งผู้กำกับภาพ ตากล้อง กำกับศิลป์ และกำกับการแสดงเอง ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผมเองที่ต้องการใช้ทีมงานน้อยคน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

อีกประการหนึ่งผมค่อนข้างโชคดีที่บทภาพยนตร์ที่ผมต้องการสื่อไม่ได้ใช้นักแสดงจำนวนมากนัก และในแต่ละฉากก็มีนักแสดงเข้าฉากไม่เกิน 2 คน ดังนั้นการถ่ายทำแต่ละครั้งผมจึงไม่ได้ใช้คนมากนัก อีกทั้งการทำงานทุกอย่างนั้นสะดวกขึ้นมากทีเดียว ถ้าใช้ story boards เพราะนักแสดงจะนึกออกทันทีว่าเขาจะต้องทำอะไรในการถ่ายช็อตนี้ และดำเนินการถ่ายทำได้อย่างรวดเร็ว เพราะผมเป็นผู้ถ่ายภาพเองและเข้าใจดีว่าตัวเองต้องการอะไร และในบางครั้งก็มีการถ่ายแบบ Improvisation ด้วยในกรณีที่ผมเกิดค้นไม่ค้นมือขึ้นมา อย่างไรก็ตามก็ดีการทำงานในลักษณะเช่นนี้ ต้องอาศัยความสามารถเฉพาะตัวค่อนข้างมาก และเป็นการทำงานที่จะหลงลืมรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ไป ในงานส่วนอื่น ๆ

จริง ๆ แล้วขั้นตอนของการเขียนบท ทำ Story boards และการหาโลเกชั่น ผมได้ทำไปพร้อม ๆ กัน เพราะ คงเป็นเรื่องยากที่เราจะเขียน storyboard และวางมุมกล้องโดยไม่เคยเห็นสถานที่จริง ในการหาสถานที่ผมพยายามนึกถึง

สถานที่ที่เคยผ่านตา หรือเคยไปมาก่อน โดยผมได้โลเกชั่นที่ค่อนข้างถูกใจ คือ ฉากภายนอกนั้น ผมใช้สถานที่บริเวณกลางสะพานอรุณอมรินทร์ บริเวณตลาดฟ้า โรงพยาบาลเจ้าพระยา บริเวณหน้าบ้านผมเอง บริเวณสะพานรถวิ่งแถวถนน พระรามสี่ บริเวณใต้ทางด่วนแถวปิ่นเกล้า ส่วนฉากภายในใช้ออฟฟิศพี่สาวของผม คือบริษัท Conoco ประเทศไทยจำกัด และ ป้อมตำรวจบริเวณหน้าซอยเข้า โรงพยาบาลเจ้าพระยา โชคดีที่สถานที่ทั้งหมดค่อนข้างตรงกับความต้องการ และขอใช้สถานที่ได้โดยไม่ยุ่งยากนัก

ในเรื่องนักแสดงครั้งแรกผมได้ติดต่อเพื่อนไว้ว่าจะให้เขาเล่นเป็นตัวเอก แต่ต่อมาเขาบอกว่าอาจไม่ว่างในช่วงที่ผมจะถ่ายทำ ผมจึงติดต่อรุ่นน้องอีกคนหนึ่งแต่ก็ไม่ได้รับปากผมอย่างจริงจังนัก ในที่สุดเมื่อพิจารณาแล้วว่าผมอาจต้องใช้เวลาถ่ายหลายวันและตัวละครเอกต้องเล่นเกือบทุกฉาก ผมจึงเลือกอัฐพลซึ่งมีเวลาว่าง เคยมีประสบการณ์ทางการแสดงมาก่อน และสนิทกับผมมากพอที่จะเข้าใจแนวความคิดของผมโดยไม่ต้องอธิบายมาก นับว่าค่อนข้างลงตัวทีเดียว ถึงแม้ว่าบุคลิกภายนอกของเขาอาจจะไม่ค่อยตรงกับลักษณะของตัวเอกที่ผมคิดเอาไว้ก่อนหน้านั้น ส่วนนักแสดงคนอื่น ๆ ผมก็ได้ติดต่อไว้ล่วงหน้า ซึ่งก็ไม่มีปัญหาทุกคนตอบรับด้วยดี

ต่อมาเป็นการทำ สคริปต์เบรคดาวน เพื่อจะได้รู้ว่าจะต้องใช้อุปกรณ์ประกอบฉากอะไรบ้าง เครื่องแต่งกายนักแสดงเป็นอย่างไร จะต้องสั่งฟิล์มชนิดใดบ้างเป็นจำนวนเท่าใด โดยผมได้ลิสตร์รายการ เสื้อผ้าและอุปกรณ์ประกอบฉาก ซึ่งบางอย่างนั้นหาไม่ได้ก็จำเป็นต้องเปลี่ยนบท เช่น ในตอนแรกผมระบุไว้ในบทภาพยนตร์ว่า รถที่ชนตัวเอกเป็นรถปิคอัพ บรรทุกของเล่นเด็ก แต่เนื่องจากหา ยืมของเล่นเด็กเป็นจำนวนมากไม่ได้ จึงเปลี่ยนบทเป็นรถปิคอัพบรรทุกเฟอร์นิเจอร์แทน เครื่องแต่งกายนักแสดงก็ไม่ได้มีอะไรพิเศษสามารถหาได้ง่าย ๆ โดยบางส่วนเป็นของนักแสดงเอง ยกเว้นชุดตำรวจ ซึ่งต้องถ่ายทำเป็นฉากสุดท้าย เนื่องจากไม่สามารถหาได้จึงขอยืมชุดพนักงานรักษาความปลอดภัยของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาใช้แทน ซึ่งก็พอจะกลมกล่อมไปได้แม้จะไม่ค่อยดีนัก

ส่วนเรื่องของอุปกรณ์ผมได้ใช้ต่อจากเพื่อนซึ่งถ่ายทำเสร็จไปก่อนแล้ว ซึ่งก็มี

1. กล้อง Bolex ตัวใหม่เอี่ยม 1 ตัว

2. ขาดั้งกล้อง 1 อัน
3. เครื่องวัดแสงดิจิตอล 1 อัน
4. มอเตอร์ และแบตเตอรี่แห้ง(ซึ่งแบตเตอรี่แห้งหาร้านชาร์จไฟไม่ได้ผมจึงซื้อแบตเตอรี่ชนิดน้ำที่เข้ากับมอเตอร์ไซค์มาใช้แทน ซึ่งค่อนข้างมีปัญหาเพราะไฟหมดค่อนข้างเร็ว แต่ก็พอใช้ได้ แต่ควรจะใช้แบบโซลันจากกล้องเป็นหลักจะดีกว่า โดยคำนวณเวลาในแต่ละช็อตให้ดี)
5. ไฟทังสแตน 3200 K สองดวง
6. ขาดั้งไฟ 2 อัน
7. ฤงดำสำหรับเปลี่ยนฟิล์ม
8. อุปกรณ์ย่อย อื่น ๆ เช่น ฟิลเตอร์สีส้ม , Hood บังหน้าเลนส์ , slade, ปากกาไวท์บอร์ด เทปพันสายไฟสีดำ , เบรคเกอร์ต่อไฟ ,shotgun สำหรับถือถ่าย ฯลฯ

ในเรื่องของการฝึกซ้อมนักแสดงนั้นผมอาจจะไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญนัก เพราะเห็นว่า นักแสดงส่วนใหญ่เข้าใจบทของตนเองดี และสนิทกับผมมากพอที่จะทำตามที่ผมบอก หรือถามเมื่อไม่เข้าใจว่าต้องแสดงอย่างไรและผมเน้นที่ภาพมากกว่าการแสดงดังได้บอกไว้ในตอนต้น จึงฝึกซ้อมนักแสดงเพียงช่วงสั้น ๆ ก่อนการถ่ายทำแต่ละครั้งเท่านั้น

เมื่อทำสคริปต์เบรคดาว์นแล้วผมพบว่า ต้องถ่ายทำทั้งหมด 8 ฉาก เป็นฉากภายใน สามฉาก คือ ในออฟฟิศ ในสถานีตำรวจ และบนรถเมล์ แต่มีเพียงฉากเดียวเท่านั้นที่ต้องจัดไฟ คือฉากในสถานีตำรวจ ส่วนฉากในออฟฟิศเนื่องจากเป็นเวลากลางวัน หน้าต่างเป็นกระจก และมีแสงพอ จึงไม่ต้องจัดไฟ นอกนั้นเป็นฉากภายนอกทั้งหมด เมื่อคำนวณแล้วผมจึงสั่งฟิล์มไปทั้งหมด 15 ม้วน โดยมีรายการดังนี้

1. ฟิล์มสีฟูจิเดย์ไลท์ เนกกาทีฟ 16 มม. ความไวแสง 250 ความยาว 100ฟุต จำนวน 10 ม้วน ราคา ม้วนละ 625 บาท
2. ฟิล์มสีฟูจิทังสแตน เนกกาทีฟ 16 มม. ความไวแสง 500 ความยาว 100ฟุต จำนวน 5 ม้วน ราคา ม้วนละ 625 บาท